

NR.5 **TÄHEKE** 1982
ISSN 0134-2266

Kallid pioneerid!

Varsti on teil väga tähtis päev. 19. mail saab meie kodumaa pioneeriorganisatsioon 60-aastaseks.

Teie pidupäev on ka meie, oktoobrilaste pidupäev. Tublid tähejuhid õpetasid meile oktoobrilaste reegleid ja viisid meid matkale pioneeridemaale. Koondustel lugesime huvitavaid raamatuid, õppisime uusi tantse ja mängu. Kõige rohkem jäid meile meelde need päevad, mil ise midagi teha saime. Oleme koos teiega koolimaja ümbrust korrastanud, kartulipõllul töötanud, mänguvasju meisterdanud, toitu valmistanud, jooksus ja hüpetes võistelnud ja palju muudki teinud. Teie õpetasite meid tähelepanelikud olema, oma sõna pidama, kõiki oma ülesandeid korralikult fäitma.

Täname teid, pioneerid, kõige selle eest!

Iga oktoobrilaps tahab saada pioneeri. Teame, et õiguse kanda punast kaelarätti saavad ainult töökad, ausad ja sõbralikud lapsed. Lubame, et oleme sellised.

Kui pioneerifanfaar peole kutsub, siis tuleme meiega oma trummipõrina saatel. Valmistume selleks peoks hoolega. Toome teile, kallid pioneerid, kimbu omakorjatud metsalilli.

TEIE OKTOOBRILAPSED.

KES ON PIONEER?

**KES ON PIONEER,
KAS SEDA TEAD?**

MIKS MA EI TEA.

**PIONEER ON SEE,
KES SÕNA PEAB.**

**KES ON ALATI VALMIS
OLEMA HEA.**

NEEME PAISTIK,
Tartu 1. Keskkooli
IIIb klassi oktoobrilaps

Kindlasti on igaühel teist, kallid lapsed, hea sõber. Kohe nii hea, et kui te teda mõnda aega näinud ei ole, hakkab igatsus vaevama. Tean seda omast käest.

Just enne Suure Isamaasõja puhkemist sõitis Eestimaalt rühm pioneere Arteki pioneerilaagrisse. Nende hulgas olin ka mina. Olime esimesed eesti lapsed Artekis. Sõda lahutas meid sünnimaast ja vanematest, koju jõudsime alles kolme ja poole aasta pärast.

Nüüd oleme juba vanaemad ja vanaisad, aga pioneerieas sündinud sõprus on jäänud. Mul on arteklastest sõpru Moldaavias ja Ukrainas, Leedus ja Valgevenes, Lätis ja Vene NFSV linnades ning asulates. Sõja-aastate arteklaste kokkutulekul me laulame Arteki laule, tantsime Arteki tantse; meenutame laagrielu, rinde abistamist. Oleme taas nagu lapsed ja tunneme sõprusest suurt rõõmu.

ETHEL AESMA,
ajalehe «Võitlev Sõna» toimetaja asefäitja,
arteklane aastatel 1941—1944

Talvel oli meie koolis eriline suusavõistlus. Eriline selle poolest, et koos lastega võistlesid emad-isad ja isegi vanaemad-vanaisad. Mulle näis, et vanemad närveerisid palju rohkem kui lapsed. Üks vanaema ei olevat ärevuse pärast magadagi saanud.

Vanematega koos oleme muudki korraldanud. Nii on huvitavam ja lõbusam. Meie pioneerid-mängujuhid on emasid ja isasid õpetanud fantsima ja mängima. Meie laste vanemad on käinud kooli karnevalil ja jooksukrossil. Praegu koostame kooli pioneerimaleva kroonikat ning siingi läheb vanemate abi vaja.

Meie kooli oktoobrilapsed ja pioneerid on üldse lõbusad ja teotahelised. Soovin väga, et kõikjal nii oleks ning et tegutsemislust ja rõõmus meel kedagi maha ei jätaks.

ESTER EKBAUM,

Paide 1. Keskkooli vanempioneerijuht

Mul ei lähe kunagi meelest, kuidas ma oma kooli pioneerilaagris esimest korda lõkkevalves olin. Istusin koos sõbratariga lõkkeääres puunotil. Ümberringi oli pime-pime öö. Kõik magasid. Telkide taga kohises tihe mets. Mulle tundus, et seal keegi krabistab. Kartsin hirmsasti. Aga sõbratarile ma seda ei öelnud. Rääkisin talle hoopis naljakaid lugusid ja nii läks aeg kiiresti. Hommikul oli mul hea meel. Sellepärast, et sain hirmust jagu.

TÄHTI,

Vb klassi pioneer,
IIb klassi tähekeste juht

Tallinna 10. Keskkooli õues on väike puude-salu. Seal kasvavad akaatsiad, pihlakad, vaht-rad, tammed ja kased. Mul on hästi meeles, kuidas paarkümmend aastat tagasi sügisese maastikumängu ajal pioneerid neid istutasid. Oktoobrilaste jaoks. Et neil oleks huvitav kooliaias mängida ja et nad õpiksid puid tundma.

Olin siis 10. keskkoolis pioneerijuht. Meie kooli pioneerid olid tõesti väga töökad. Kuid kõige rohkem meeldisid nad mulle laagris. Kiiresti sättisid telgid püsti, aitasid korrastada lipuväljaku ja lõkkeplatsi, tegid hoolsalt teisi töid. Aga öise häire ajal, kui vihma kallas ning riided said läbimärjaks, ei virisenud neist keegi.

Minu kõige suurem soov tänastele oktoobrilastele on, et neist saaksid sama tublid pioneerid.

MARTA KANGRO,
Tallinna 10. Keskkooli
endine vanempioneerijuht

Illustreerinud VLADIMIR TAIGER

Kodumaa

KÕRGE KUUSK MU LÄVE EES
ON MU KODUMAA.
JUURIPIDI MINU SEES
ON MU KODUMAA.

KASE VARI ROHU PEAL
ON MU KODUMAA.
SALAMÄRGID TOHU PEAL
ON MU KODUMAA.

PIHLAMARJAD PIHLAPUUS
ON MU KODUMAA.
MÕRKJAS MAITSE NEIST MU SUUS
ON MU KODUMAA.

Pääsupesa

ELLEN NIIT

PÄÄSUKESED TEGID KAIA JA KAARLI KATUSERÄÄSTASSE
PESA.

«VAADAKE TASA,» ÕPETAS ISA. «PÄÄSUKESED PEL-
GAVAD.»

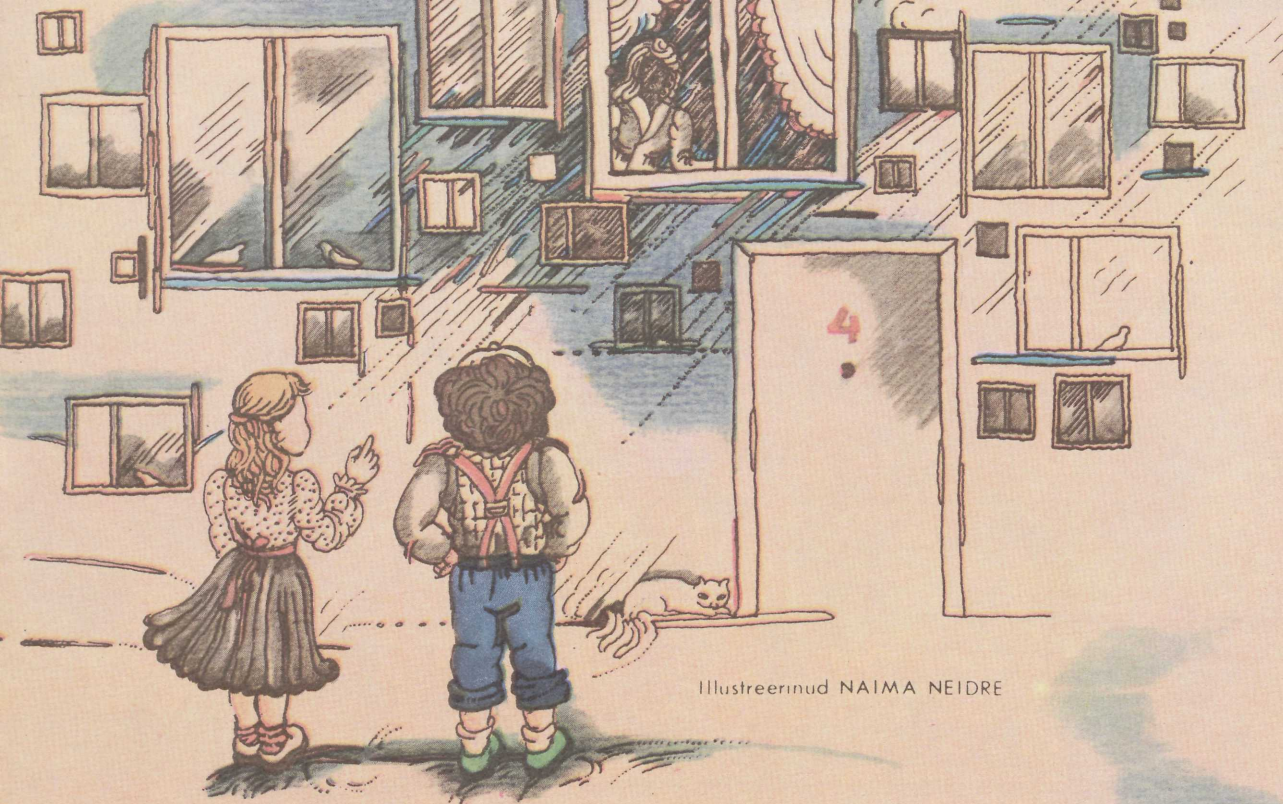
«VIDIIT, VIDIIT,» PISTAVAD PÄÄSUKESED LÄBI ÕHU.
«VIDIIT!» NENDE SABAKÄÄRID LÕIKAVAD TAEVA SINI-
SEST TÜKKE VÄLJA.

SUVI ON KÄES. HELESININE SUVI.

«VIDIIT, TULEN SIIT, TULEN SIIT,» VIDISTAVAD PÄÄSU-
KESED, ENDAL MUTUKAS NOKAS. KUIDAS NAD KÜLL
NIIVIISI TÄIE NOKAGA RÄÄKIDA SAAVAD!

«SIDI-VIDI, SIDI-VIDI,» VASTAVAD POJAD PESAST.
KUIDAS SEE SUVI KÜLL NII RUTTU KULUB!

Illustreeritud NAIMA NEIDRE

Uues linnas

ÜLLE KODU ON ÜHEKSAKORDNE.
VILLE KODU ON VIIEKORDNE.
KUS SIIS SINU AKNAD ON, VILLE!
KUS SIIS TEIE AKNAD ON, ÜLLE!

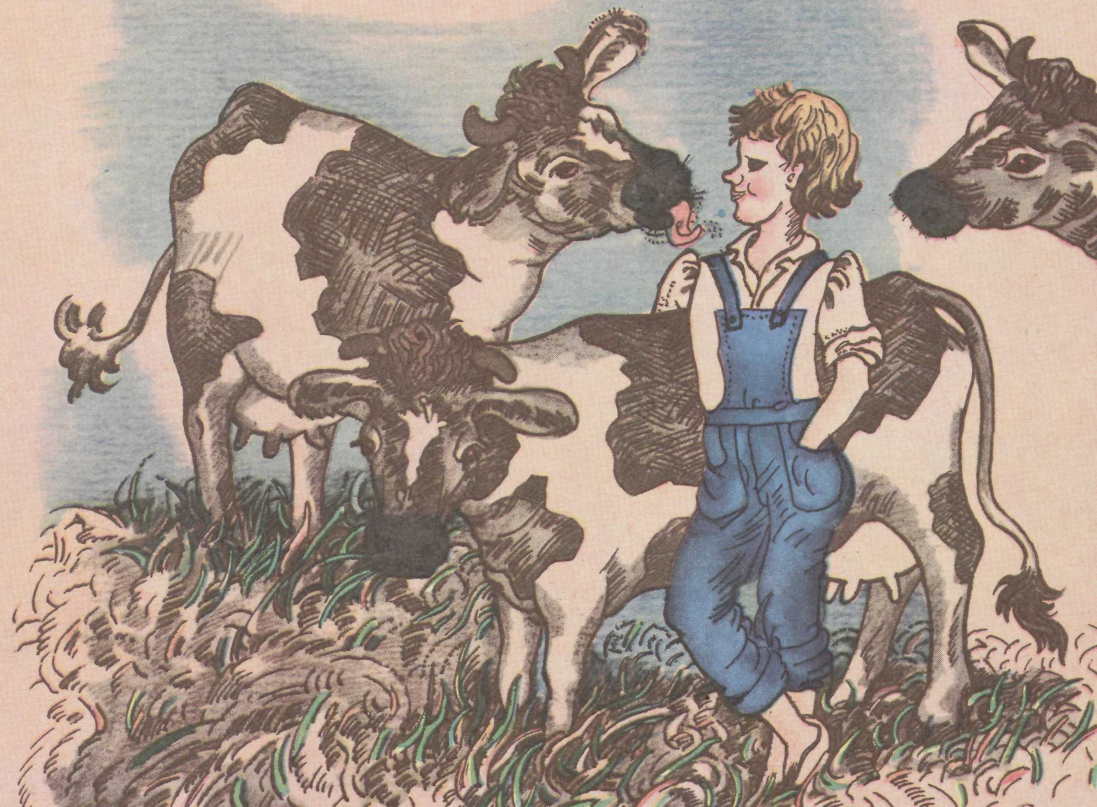
MINU AKNAD ON ÜSNA ÜLEVAL.
MEIE ELAME TÄITSA TAEVA ALL.
MEIE UKS ON VASAKULT NELJAS.
MEIE ELAME KORTER NELJAS.
MEIE AKNAD ON, NÄETE, SEAL,
KUS MINU EMA ON AKNA PEAL.

Kari

MEIE KAAREL KÄIB KARJA AJAMAS. KAAREL AITAB KARJAKUT. MAJANDI KARI ON KOLE SUUR. LAANE LAUDAS ON KUUSKÜMMEND LOOMA. LÖHMUSE LAUDAS ON NELIKÜMMEND. KAAREL KÄIB LAANE LAUDAS. LAANE LAUDAS TÖÖTAB TÄDI LAINE.

KAAREL TUNNEB KILLIT JA KIRJAKUT. KIRJAK KIPUB IGALE POOLE. KAAREL ANNAB KIRJAKULE LEIBA. KIRJAK KÖNNIB KAARLI KÖRVAL. KILLI ON NOOR LEHM. KILLI OLI KIRJAKU VASIKAS. MULLU OLI KILLI VEEL MULLIKAS. NÜÜD ON KILLIL ENDAL VASIKAS. VASIKA NIMI ON KIKI. KIKI ELAB KÖNNU KOPLIS.

MEIE KARI ON KIRJU. KIRJAK ON KIRJU, KILLI ON KIRJU, KIKI ON SAMUTI KIRJU.

Kasahhi kirjanik
DÜKENBAJ DOSŽANOV

Läte

Mõnikord hakkab mul mägede keskel kitsas. Ka Koonukaga pole mul himu mängida. Ja ma ei viitsi mööda ujuvatele pilvedele järele vahtida. Siis tahaksin ronida kõige kõrgemale kurule. Või sõita ära kaugele-kaugele. Või puudutada omaenda käega seda sinendavat silmapiiri, mis nii kiuslikult kutsub.

Isa läks hommikul hobusekarju koju tooma, aga ema pahandas minuga, et ma ei aidanud tal määrasid lüpsata. Vanaema porises ka, nagu oleksin ma meelega kumõssikausi ümber lükanud. Ja siis sai mu süda fäis ja ma tuln kodunt tulema.

Meie viltmaja tagant algab rohetav laas. Seal puude keskel vuliseb läte.

Lättevesi on jääkülm. Juues käib hammastest läbi. Lättevesi on läbi-paistev, keeb ja kohiseb, mängib liivaterade ja kivikestega.

Mulle meeldib allika ääres istuda ning vaadata enese peegelpilti. Selle järgi olen ma õige naljakas — suurte kohlus kõrvadega. Puudutasin pihuga vett, kuulatasin noorte kõrkjate kohinat. Ja äkki oli pahameel kui käega pühitud. Küll sa, allikas, oled ikka puhas, mõtlesin ma. Küll sa, allikas, oled ikka ilus ja hell! Varsti ma kasvan suureks, hakkan koolis käima, sõidan nende mägede taha. Saan tugevaks ja julgeks nagu mu isa.

Saan targaks ja heaks nagu mu vanaema. Aga sind, mu lätteke, ei unusta ma mitte kunagi. Kuid vesi aina voolas ja vulas, ruttas mööda künkakülgi alla kuristikku, kus temast sai suur mäestikujõgi.

Seisin järsaku serval, kuulasin jõe juminat. Äkki kuulsin sealt ema tasast laulu ja vanaema tasast pobinat päeva hakul, mil ta päikesetõusu õnnistas. Päike seisis suures kõrges. Küllap oli päevasüda juba käes. Aga mina muudkui kuulasin ja kuulasin lätte lõputa juttu. Varem ma arvasin, et kõik lained on ühte nägu nagu näiteks kaksikud talled. Ja et seepärast on veevool ka alati ühesugune. Ja et lätengi ümised-rümised ikka üksluiselt ning igavalt. Aga tegelikult on igal lainel oma laul. Oma hää. Siin on kotka kurinat. Siin on vihuri vilinat. Siin on kaugel kaja kõminat. Siin on ema sulnist sosinat. Siin on dombõra* tasast tininat. Vaikne org kahe mäekülje vahel oli helidest tulvil. Kuidas ma küll varem selle peale ei tulnud! Tormasin ummisjalu koju.

«Vanaema! Vanaema! ... Kas sa tead ka, et ... et meie lätte vesi ... 'aulab mitmel häälele! Nii nagu ema ja nii nagu sina ja nii nagu isa dombõra! ... Ta on otsekui elus! Nii puhas ja selge! ... Ta on maailma kõige ilusam allikas!» Vanaema vaatas mulle otsa, surus mu hellalt enda ligi ja lausus lahkelt:

«Muidugi, muidugi, mu kullake! Sinu läte on tõepoolest kõige ilusam maailmas! ...»

* Dombõra on kahe keelega rahvapill kasahhidel

Pildistanud GUSTAV GERMAN

Kui «Täheke» pisut enam kui kaks-kümmend aastat tagasi ilmuma hakkas, võis tema lehekülgedelt sageli leida Aino Tigase jutte. Need olid lõbusad lood väikestest tüdrukutest ja poistest, peaaegu kõik ilusa peidetud tarkuseraaga. Hiljem koondas kirjanik ajakirjas ilmunud palad ühiste kaante vahele, kirjutas veel mõne jutu juurde ja lapsed said oma riulisse kaks toredat raamatut: «Eeskuju ja tagakuju» ja «Siledad omad, karvane võõras».

Need ei olnud aga kaugeltki kirjaniku esimesed lasteraamatud. Lastele kirjutamist alustas Aino Tigane rohkem kui nelikümmend aastat tagasi ja jätkab seda lugujate rõõmuks tänini. Praegu töötab Aino Tigane uue raamatu käsikirja kallal. Raamatu nimeks tuleb «Väikse onu vintsutused» ja see räägib onust, kes on tõepoolest väike — kuueaastane.

Maikuu teisel nädalal tähistab Aino Tigane oma seitsmekümnendat sünnipäeva.

AINO TIGANE

Kõige suurem raamat

Loomalapsed olid kogunenud metsalagendikule kooli. Õpetaja öökull, üpris targa näoga ja ümarate prillidega, võttis platsi etteulataval puuksal.

«Uhuu! Me juba rääkisime raamatutest. Kes oskab öelda, kus asub neist kõige suurem!»

Karujõmps tõstis käpa:

«See asub mul põosas. Leidsin ta öösel maja lähedalt, kui läksin mesilat uurima. Sada pilti sees.»

«Tõesti kohe sada pilti!»

«Ei, ei — vist kümme,» õiendas karujõmps kähku.

«Oi, sinu tempe! Kippusid mee kallale ja praegu ka luiskad,» märkis õpetaja. «Kuid raamat, mis põosasse mahub, on siiski päris pisike. Vahest keegi teine teab suuremat kätte juhatada!»

Õpilased vaatasid häbelikult maha. Koguni rebase-nähvits, muidu terane, tõmbus kõrte varju. Õpetaja katsus vaikijaid järele aidata:

«Kas te siinsamas sugugi pilte ei näe!»

«Samas... Samas... Näe-en!» hüüatas nüüd metskitsekluft. Nojah, tema ainsana oli pea püsti hoidnud.

«Üks pilt just mu nina all: lopsakas rohutult taevakarva õitega.»

Selle peale kergitas siiliplika omagi koonu:

«Mul mitu pilti! Maasikavarrel kiigub põrnikas. Seene juures kükitab konn.»

Jänkujüts soovis veel rohkem pilte silmata, hüppas üles õhku. Aga oravanaaksman oli temast juba märksa kõrgemale jõudnud, vadistas puuladvast:

«Mulle paistab kirju heinamaa. Ja sinine järv. Ja lai

küngas. Ja kuused käbidega. Palju-palju pilte.»

Õpetaja noogutas:

«Juuh, need tuhandet-tuhandet pildid ümberringi seisavadki kõige suuremas raamatus. Siin ta meil on.

Püüame teda kohe ka lugeda. Sina, mägrapoiss!»

«Mul sandid silmad,» ühmas too.

«Häh,» müksas teda rebasenähvits, «mina olen proovinud, et parem on lugeda mitte silma, vaid ninaga.»

«Õige,» kiitis õpetaja.

Eks siis õpilased veerinudki ninaga lõhnatähtede ridu. Näe, rästik riitsika suhu napsanud, sellega oma urgu vingerdanud. Pikakoivaline vanajänes — jänkujütsi onu — kogu väest lidunud. Ai-ai, hunt tal peaaegu kannul, viimati krabas onu kinni! Ei, onu oli kavalasti kõrvale kännu taha karanud, hunt-lollike edasi kihutanud...

«Mömm-mömm!» möirgas järsku karujõmps kaugemal väluserval. No seal on alles hirmus uudis, mis tunnis nii kõvasti mõmisema paneb! Kõik tõttasid ligi, ka õpetaja. Jaa, oligi hirmus uudis: suur! raamatut oli otse usumatul kombel rikutud. Noori puid pooleks räsitud, muru tulega söele kõrvetatud, haisvat karbirisu laiaili loobitud.

Karujõmps, õpetaja ees ähmi täis, hädaldas:

«See pole küll minu temp.»

«Muidugi pole nõnda hull suure raamatu rikkuja keegi meist,» sõnas õpetaja. «Süüdi on mõni nende seast, kes ei mõista lugeda mujalt kui oma pisikesest raamatust.»

PALJU ÕNNE!

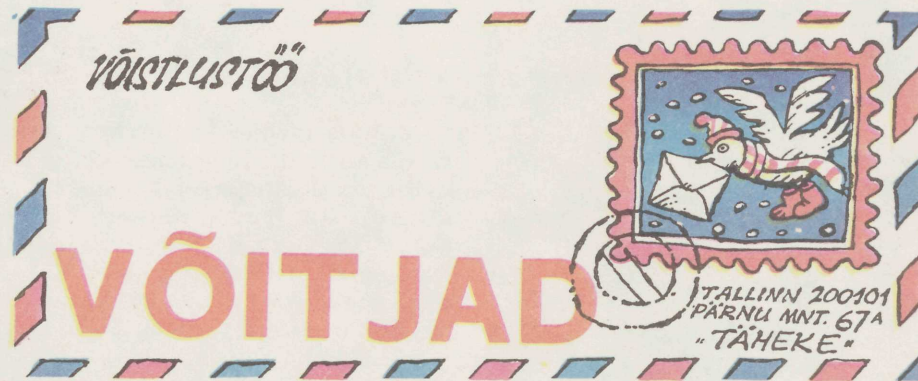
HUVITAV KOONDUS

Laupäeviti toimuvad meil tähekesekoondused. Käime vanemate töökohtades, tutvume nende tööga. Kõige huvitavam oli Pille ema koondus. Tema töötab sidejaoskonnas. Kogunesime just selleks ajaks, kui toodi sisse suuri postikotte. Kõik lehed-kirjad tuli ära jaotada. Pille ema ütles, et kirja välimus näitavat saatja lugupidamist selle inimese vastu, kellele kiri saadetakse. Igale kirjale tegi Pille ema masinaga templi. Lehed jaotati tänavate kaupa. Postimehi oli palju, kõigil said kofid pungil täis.

Meid kutsus enda juurde kassatädi Saida. Ta näitas postmarke. Küll

olid ilusad kosmose-margid! Kas-sast läksime telegraafi. Seal võttis tädi vastu telegrammi. See oli sünnipäevaks, ilusa punase roosiga. Sain telegrammisaatmise selgeks. Pille ema näitas veel, kuidas ta pakke saadab. Igale pakile pani veidi «šokolaadi». Siis lõi sellele templi. Meie proovisime ka. Enne äratulekut pakkusid tädid meile kommi ja kutsusid veel külla. Nii väga oleks tahtnud Märjamaa sidejaoskonna tädidele saata kõige ilusama roosiga telegrammi: «Aitäh huvitava koonduse eest!»

MARGE KANGUR,
Märjamaa Keskkooli
111b klassi õpilane

KOOLIEELIKUD

JOONISTAJAD: MARJU TAMM Tallinnast, EVELIN VÄHI ja RAIVO LAINE Valgast, KALLE KÄSPER Viljandist, KRISTIN SOOTS Kilingi-Nõmmelt.

KIRJUTAJAD: ALLIKI KRUBERG Narvast ja KAIE VIIR Tallinnast.

I KLASS

JOONISTAJAD: KRISTJAN-EERIK SUURVÄLI, KÜLLI JÕEMAA, ELEN KINGO, MERJE NIIDUMAA, ANU AAREMÄE ja KARI KOOSA Tall. 46. Kk., RAIVO FREIMANN Lehtse 8-kl. K., JANEK SOKOLOVSKI Valga Raj. PM, AIRIS LASMA Tall. 49. Kk., TIINA METS Pärnu PM, KÜLLI JÕEKÄÄR ja INGRID KLAUS Pärnu 9. 8-kl. K., KATRIN URMA Haapsalu 8-kl. K., KAJA KILGI Orissaare EIK, EVELIN VITSUT Tall. Pion. ja Koolin. Palee, RIINA ILUVER Räpina Kk., TIINA LOODUS Tornimäe 8-kl. K., EDA ARGE Tiirimetsa 8-kl. K. KIRJUTAJAD: SIE AARMA Luunja Kk., KARIN RUUL Kilingi-Nõmme Kk., EGLE KÄOS Elva Kk., SILLE SERVET, ANNELI PARKER, JAAGO JÕELEHT, HEIKKI HÖBEMÄGI ja SVEN MIKSER Paide 1. Kk.

II KLASS

JOONISTAJAD: TUULI MATHISEN, JANEK PETERSON, INGA KOPPEL ja KERTTU OSSIPOVA Pärnu 9. 8-kl. K., RAUL KURRIK Pärnu 2. Kk., MARIS TOOP Järvakandi Kk., KAJA PEET, MATS REPNAN ja MARIS LIINAT Tall. 46. Kk., KRISTEL PESUR ja TOOMAS ALTNURME Nõmme PM, KATJA MALTSEVA Tall. Pion. ja Koolin. Palee, TÖNU LENSMENT Pärnu PM. MAARIT KRIMM Tall. 22. Kk., AARNE SAALITS ja SIGNE TREIAL Orissaare EIK. KIRJUTAJAD: INDREK KALEV Vaimastvere 8-kl. K., TIIA RUUL Pärnu 9. 8-kl. K., JANA FUKS, ANU KASK ja INDREK TEINBERG Paide 1. Kk., HELLE TALLO Kilingi-Nõmme Kk., ANU SILLARI Pärnu San. Metsakool, MAARIKA VIIAR Tartu 2. Kk., KARIN GUSTASSON Pärnu 4. Kk., MAARIKA YALK Kiltisi 8-kl. K., JAANUS SULG Põltsamaa Kk., TRIIN HELME Tall. 9. Kk., KALLE KAMENIK Haapsalu 8-kl. K.,

III klass

JOONISTAJAD: KAIRE PEEDSO Räpina Kk., LEMBE KRAVINSKI Aseri Kk., GEA OSOL Pärnu 9. 8-kl. K., TIINA UBAR, LAURA HALLING ja PIIBE SOODE Tall. 46. Kk., SIGNE TÄHELEPP Tartu PM, ÜLLE KOMMUSSAAR ja RIINA SENIPALU Pärnu PM, KAIDO ULJAS Paide PM, MARI RÕUK Tall. 49. Kk., NATAŠA GANŽAKOVA Tall. Pion. ja Koolin. Palee, KATRIN NIIT ja GUNNAR KAMAR Viljandi PM, ANDRES MÄEKALLAS Järvakandi Kk., LIIS VEEDE ja ANDRUS RANDVER Elva Kk., JANE SAKI, HELENA HANNUST ja KÖLLIKI TÖNNEMAA Tall. 22. Kk. KIRJUTAJAD: TIINA UUSSOO Aseri Kk., MARGE KANGUR, KAUPU KUKK ja KATI TRUUSALU Märjamaa Kk., KAILI SUKK Kose Kk., MARJU MÄRJAMAA Kuusalu Kk., HELMET VARBLANE, RAIN MIKSER ja ERLEND VAHTER Paide 1. Kk., BIRGIT KALBUS Kehtna 8-kl. K., KAIA LINKBERG Tartu 2. Kk., MERLE URBANUS Järva-Jaani Kk., KATRIN PALM Tall. 20. Kk., KATRI HALLIK Haapsalu 1. Kk., TIINA KANNEL Räpina Kk., MERIKE PETERSOO Kingissepa 1. Kk., IVO KEERD Kingissepa 2. Kk., NEEEME PAISTIK Tartu 1. Kk., KERTU PÖDER, SILLE LAEY, KARIN KASK ja KARIN KALJUMÄGI Tartu 12. Kk., SIGNE HELDEMA Taebla Kk.

«Matemaatikatund» — joonistanud KAJA PEET Tallinna 46. Keskkooli II klassist

«Vannipäev» — joonistanud INGRID KLAUS Pärnu 9. 8-kl. Kooli I klassist

«Lilled emale» — joonistanud LIIS VEEDE Elva Keskkooli IIIa klassist

«Paraadile» — joonistanud 6-aastane EVELIN VÄHI Valgast

PINGID RÄÄGIVAD

Elasid kord kaks pinki. Üks oli suur ja teine väike. Nad rääkisid, et nende lapsed on hooletud ja tigidad. Suur pink ütles, et tema laps kraapis talle suure augu sisse. Väike pink aga lausus, et tema laps määris ta üleni tindiseks. Nad otsustasid lapsi õpetada.

Ükskord võttis poiss jälle noa välja ja tahtis lauda kraapima hakata. Aga pink võttis poisi käest noa ära ja otsustas ise poisile kätte lõigata. Poiss kokkus väga. Ta hakkas nutma

ja pinki paluma, et see talle haiget ei teeks. Pingil oli poisist kahju ja ta andestas talle. Pärast seda ei kraabi ega lõika poiss kunagi pinki.

Suur pink jutustas selle loo väike-sele pingile. Väike pink lubas samuti karistada neid lapsi, kes teda määrivad. Kuid kas sellest kasu on olnud, seda ma ei tea, sest pingid on ikka tindised ja täis joonistatud.

JANA FUKS,
Paide 1. Keskkooli
IIa klassi õpilane

ÜKSKORD NÄGI JÕGI, ET TEMA POOLE TULEB SUUR HULK PALJAINIMESI. JÕGI ARVAS, ET NAD TAHAVAD TEDA KINNI PÜÜDA, LÄKS ÜLENI HIRMU TÄIS NING HAKKAS KIIRESTI EEST ÄRA VOOLAMA. INIMESED NÄGID SEDA JA SAID ARU, ET NAD JÕGE NIIKUINII KÄTTE EI SAA.

SULISTASID NATUKE VEES NING RONISID KALDALE. «SEE JÕGI ON NII KIIRE VOOLUGA, ET ISEGI HEAL UJUL LÄHEKS SIIN RASKEKS,» SELETASID NAD OMAVAHEL. JÕGI OLI AGA PÄÄSEMISE ÜLE NII RÖÖMUS, ET HAKKAS SUUREST HEAMELEST LAUSA VULISEMA.

HOLGER PUKK

Tõnu käis poes

PERE KOLIS UUDE KORTERISSE. KUI ESIMENE SAGIN MÕÖDA SAI, ARVAS EMA, ET VÕIKS MÕNE MUNA PANILE LÜÜA TA SAATIS TÕNU POODI.

LETI EES SEISIS MITU TÄDI. LETI TAGA ÜKS, VALGE KITTEL SELJAS.

«TERVIST!» ÜTLES TÕNU UKSE JUUREST SELGE HÄÄLEGA. LETI EES SEISJAD PÖÖRASID NAGU KÄSU PEALE PEAD JA VAATASID TÕNULE VASTU. VAATASID, AGA EI ÕELNUD SÕNAGI. MÜÜJATÄDI TEGI TÄPSELT NIISAMUTI: VAATAS KORRAKS JA VAIKIS.

PEAGI JÕUDIS JÄRG TÕNU KÄTTE. TA ÜTLES:

«PALUN KÜMME MUNA.»

MÜÜJATÄDI ULATAS NÕUTUD KAUBA JA JÄI JUSTKUI JÄRGMIST SOOVI OOTAMA.

TÕNU ÜTLES:

«AITÄH, SEE ON KÕIK.»

ÜTLES, ULATAS RAHA JA LISAS:

«PALUN, SIIN ON RUBLA KAKSKÜMMEND KOPIKAT.»

VALGES KITLIS TÄDI PANI RAHA SÕNA LAUSUMATA LAEKASSE.

«HEAD AEGA!» SOOVIS TÕNU.

EI SIIT- EGA SEALTPOOLT LETTI KOSTNUD VASTUSEKS SILPIGI.

KOJU JÕUDNUD, ÜTLES TÕNU EMALE:

«PEAB TEISE POE VAATAMA. SEE ON TUMMADE OMA.»

Illustreerinud JAAN TAMMSAAR

KONN

Krooks, krooks, krooks, kes mulle rohtu tooks? Nii kurtis konn ühes väikeses laulus, kui oli sada sääske alla neelanud ja suurest söömisest kõhuvalu saanud.

Hiired piiksuvad, pardid prääksuvad ja varesed kraaksuvad, aga konn, näe, krooksub. On teisigi elukaid, kes krooksuda mõistavad. Ent kuidas nad ka ei püüaks, nii hästi see neil ikka välja ei tule kui

konnal. Krooksumise järgi võib konna üles otsida. Koguni lombi võib võsast leida krooksuva konna järgi. Konn krooksub ikka lombis ja mitte kuival maal. Krooksumine on konna laul ja lomp ta laululava. Seal, kus suur hulk konni koos, peetakse laulupidu. Lindude laulupidu on kõige enam hoos ikka kevadel. Konnadki kogunevad lompidesse pidu pidama selsamal ajal. Laulupeole minek pole sugugi

kerge ega ohutu. Aga minemata ei jäeta, sest konnade laulupidu on ühtlasi pulmapidu ja kudemisaeg. Mõnikord tuleb hüpata üle maantee, kus kihutavad autod, kalpsata lagendikul, kus varitseb saaki toonekurg. Konnast saavad suutäie rebane ja naarits, nastik ja siil.

Kui kudemisaeg möödab, vaikivad lauljadki. Ainult kudu, otsekui vedel süldilasu, kus hulk tumedaid

Pildistanud FRED JÜSSI

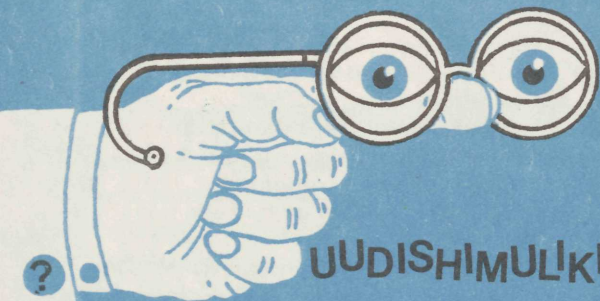
täppe sees, jääb vette hõljuma. Nendest täpikestest sünnivad lõpuks noored konnad.

Marjaterakesest arenenud konnapojuke pole esialgu sugugi konna moodi, pigem meenutab kalamaimu: tume lapik jalgadeta keha, saba taga nagu uim. See on konnakulles, kullas ujub nagu kala. Ta koguni hingab nagu kala — lõpustega. Kuivale maale ronib konnapojuke hiljem, suvel, kui talle on kasvanud jalad. Sedamööda, kuidas jalad pikemaks venivad, jääb konnapoja saba aina lühemaks ja lõpuks kaob päriselt. Lõpusedki kaovad ja nüüd käivad noored konnad veepinnal kopsudesse õhku hingamas, kuni ühel päeval ronivadki kuivale. Nõnda elab konn nii vees kui ka maal, tal on kaks elupaika, mõlemad ühte viisi kodused. Kahes paigas elamise pärast kutsutakse konnasid kahepaikseteks.

Konn on tilluke, paljas ja märg. Kas ta külma ei kardab? Muidugi kardab konn külma. Talveks, kui tiigid ja sood jäässe lähevad, poevad konnad põhjamudasse ja jäävad talveunne. Neil, keda pakane näpistama pääseb, võib räbalasti minna. Sellepärast konnad külmadel põhjamaadel elada ei armasta. Põhja-põtrade kodus Lapimaal näiteks võib konna kohata õige harva. Et Eestimaa talved pole väga külmad ega suved väga soojad, siis elab meil konni parasjagu. On rohukonni ja rabakonni, on tiigikonni, järvekonni ja mudakonni; on ka kolmesuguseid kärnkonna. Juuresoleval pildil näed sa veekonna. Tema on üks meie suuremaid krooksujaid vaikselt kevadõhtul.

Et kõik konnad hea isuga tigused ja igasugu tüütuid ning kahjulikke putukaid söövad, siis hoiavad nad ära nii mõnegi pahanduse põllul, aias ja metsas.

FRED JÜSSI

UUDISHIMULIKELE

MILLAL TEKKIS TIMURLUS!

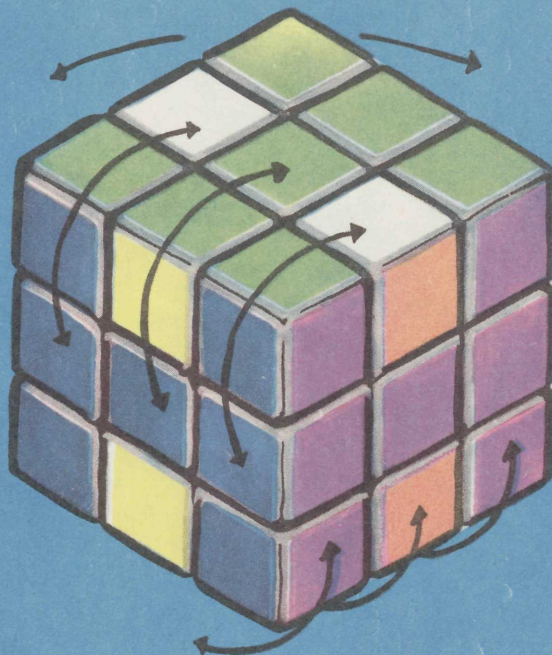
Timurlaste liikumine tekkis Suure Isamaasõja eel ja levis üle kogu Nõukogudemaa sõja ajal. 1940. aastal kirjutas Arkadi Gaidar köitva jutustuse «Timur ja tema meeskond». Jutustuse peakangelane, lastesalga komandör Timur võitis lennult lugejate südamed. Paljud lapsed tahtsid olla tema sarnased. Raamatu-Timuri eesmärgiks oli abistada neid perekondi, kust mehed olid kutsutud kodumaad kaitsma. Timurliku liikumise hoogustudes ülesanded mitmekesistusid. Üleliidulisel pioneeride marsil kannab üks marsruutidest nime «Timurlane».

KUI PIKK ON MAAILMA PIKIM RAUDTEELIIN!

9 tuhat 200 kilomeetrit, Moskvast Vaikse ookeani äärde välja. Kiirrong läbib selle vahemaad ühe nädalaga.

MIS ASI ON UNGARI KUUBIK!

See on samasuguse kujuga kui täring, ainult palju suurem. Nagu täringul, nii ka igal teisel kuubil või kuubikul on kuus ühesuurst külge. Ungari ehitusinsener Ernő Rubik aga leiutas niisuguse kuubi, mille iga külge koosneb omakorda üheksast väikesest kuubist. Nende väikeste kuubikeste asendit suure kuubi sees on pööramisega võimalik muuta. Rubiku kuubik on mäng. Kes suudab kiiremini väikesi kuubikuid suure kuubiku sees nii pöörata, et kõik kuus külge koosneksid ainult ühevärvilistest, kas punastest, oranžidest, kollastest, rohelistest, sinistest või valgetest kuubikutest, on võitja. Võimalusi selleks on nii palju, et kui inimene kogu elu jooksul muud ei teeks kui ainult pööraks kuubikut, ei jõuaks ta ikkagi kõiki käike teha. Rubikul endal kulub selleks vaid 29 sekundit. Maailmarekord aga kuulub 25 sekundiga ühele inglise koolipoisile.

Muide, Rubiku kuubik on maailmas väga populaarne. Möödunud aastal valmistati neid 25 miljonit tükki. On mõõdustatud kuubikuklubid ja -ühingud. Hiljuti toimusid Ungaris esimesed rahvusvahelised võistlused.

KES MÖTLES VÄLJA BURATINO!

Buratino autor on itaalia kirjanik Carlo Lorenzini, kirjanikunimega Collodi. Sada aastat tagasi hakkas üks itaalia lasteleht avaldama järjepiirte «Pinocchio (häälda: Pinokkio) seiklused». Viimane, viieteistkümnend peatükk, lõppes nii, et röövlid õiendasid arved vaese puunukuga. Väikesed lugejad ei leppinud põneva loo kurva lõpuga. Toimetus sai tuhandeid kirju ja saatis need edasi kirjanikule. Mis teha! Aasta hiljem selgus, et Pinocchio ei hukkunud, vaid seikleb jälle. Ja pisike puunukk seikleb tänapäevani. Seikleb raamatutes, teatrilaval, kinodes. Pinocchio sai maailmakuulsaks. Itaalia ühes väikelinnas, kus elas Carlo Lorenzini, on raamatukogu, milles hoitakse mitmel pool maailmas trükitud raamatuid puunuku seiklustest. Seal on ka Pinocchio mälestussammas. Sellel on kiri: «Surematule Pinocchiole tänulikelt 4—17 aastastelt lugejatelt.»

Aga mis sellel kõigel on ühist Buratinoga! Itaalia lapsed hakkasid Pinocchiot kutsuma Buratinoks. Puunukk itaalia keeles on buratino.

KUI KAUGEL ON PÄIKE!

Päike on umbes saja viiekümne miljoni kilomeetri kaugusel Maast. Maalt startinud kosmoselaev (mille kiirus on üksteist kilomeetrit sekundis) läbiks selle vahemaad umbes poole aastaga.

Salajutt

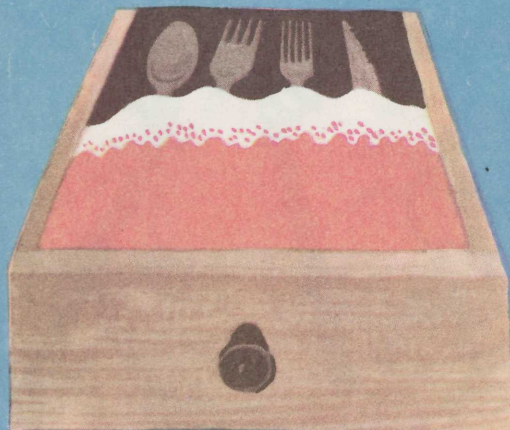
LEELO TUNGAL

SUPITALDRIK, TUTTU!
KAPPI, KAPPI RUTTU!
JÄTA KLIRIN, JÄTA VIRIN,
OOTAB EMA — SUPITIRIN:
SUPITALDRIK, TUTTU!

JALAD PUHTAKS, KAHVLID —
TEIE SÄNG ON SAHTLIS!
IGAÜHT TEIST OOTAB JUBA
AMMU ABIKAASA — NUGA.
JALAD PUHTAKS, KAHVLID!

TEETASS SAAB VIST ATA —
KÖRV ON PESEMATA.
TASS, KÖRV KÄHKU PUHTAKS KÜÜRI,
OMA RIIULILE TÕURI —
MUIDU SAAD VEEL ATA!

LÕPUKS KÕIK SAID TUTTU...
KES VEEL SALAJUTTU
PUHVETIS TEEB SOSINAGA!
RIIS SEAL RÄÄGIB ROSINAGA:
«HOMME LÄHME PUTRU!»

Pildistanud TIIT KOHA

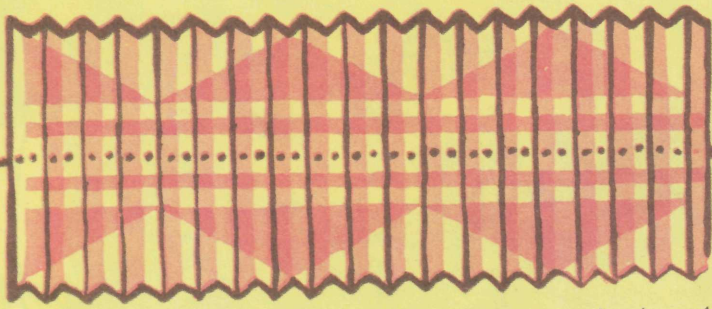
Tervitame pioneere

Oma vanemaid sõpru, pioneere, võite nende pidupäeval, pioneeriorganisatsiooni 60. aastapäeval, tervitada lõbusate paberist volditud lillede ja lindudega.

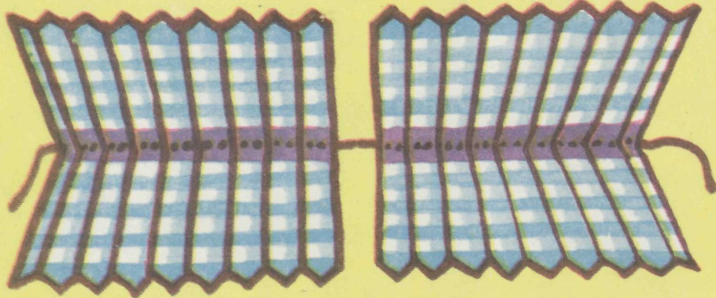
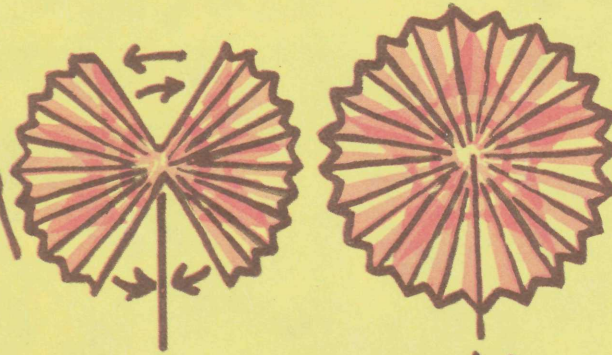
Väiksemate lillede jaoks võta pabeririba, mis on oma laiuselt kolm korda pikem. Kleebi selle peale värvilised triibud, kujundid ning voldi paber tihedalt ja ühtlaselt kokku. Voldiku keskelt aja niit läbi ja kleebi voldik kokku nii, nagu joonisel nr. 1 näidatud.

Suuremate kokkupandavate lehvikute jaoks, mida näete fotol, võta kaks läikpaberilehte suurusega 51×70 cm ja kaks tugevast papist või vineerist riba. Kleebi kinni, nagu joonisel nr. 2 näidatud. Lind suurenda joonise nr. 3 järgi, võttes ühe ruudu külje pikkuseks 5 cm. Tiivad voldi ja pista läbi linnu külje sisse tehtud praost. Tiibu võib valmistada mitmesuguseid. Linnu võib valmistada ka kokkupandavate tiibadega, nagu joonisel nr. 4.

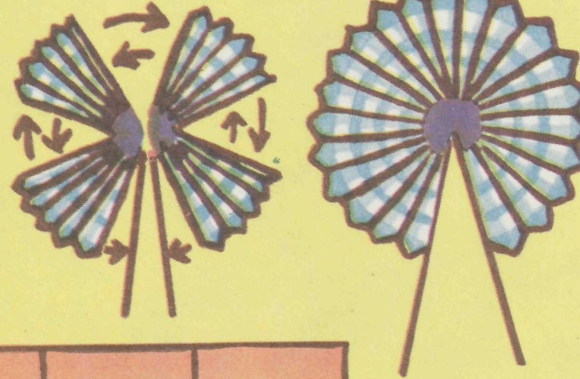
Joonistanud LIINA KULLES

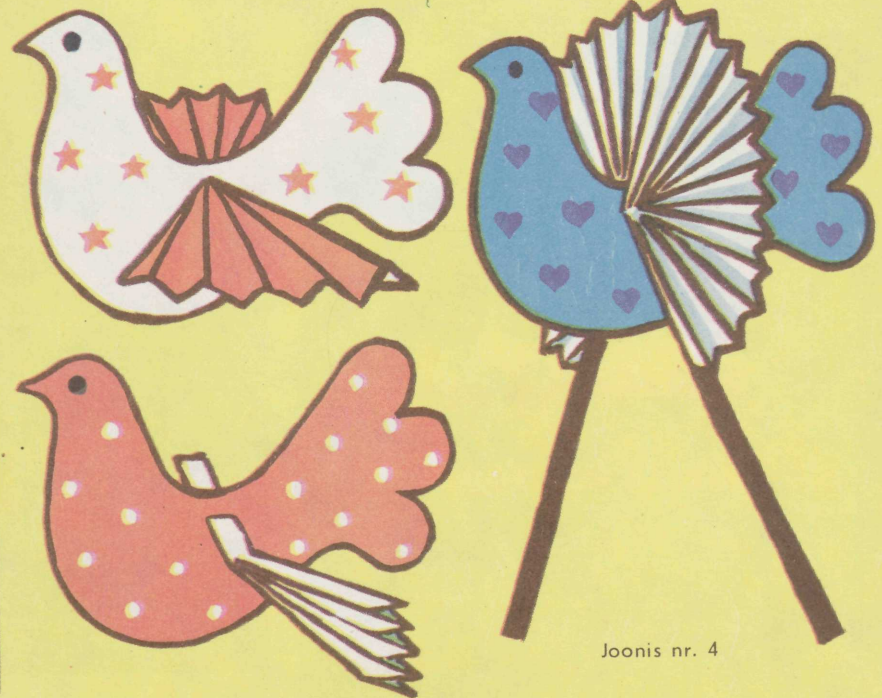
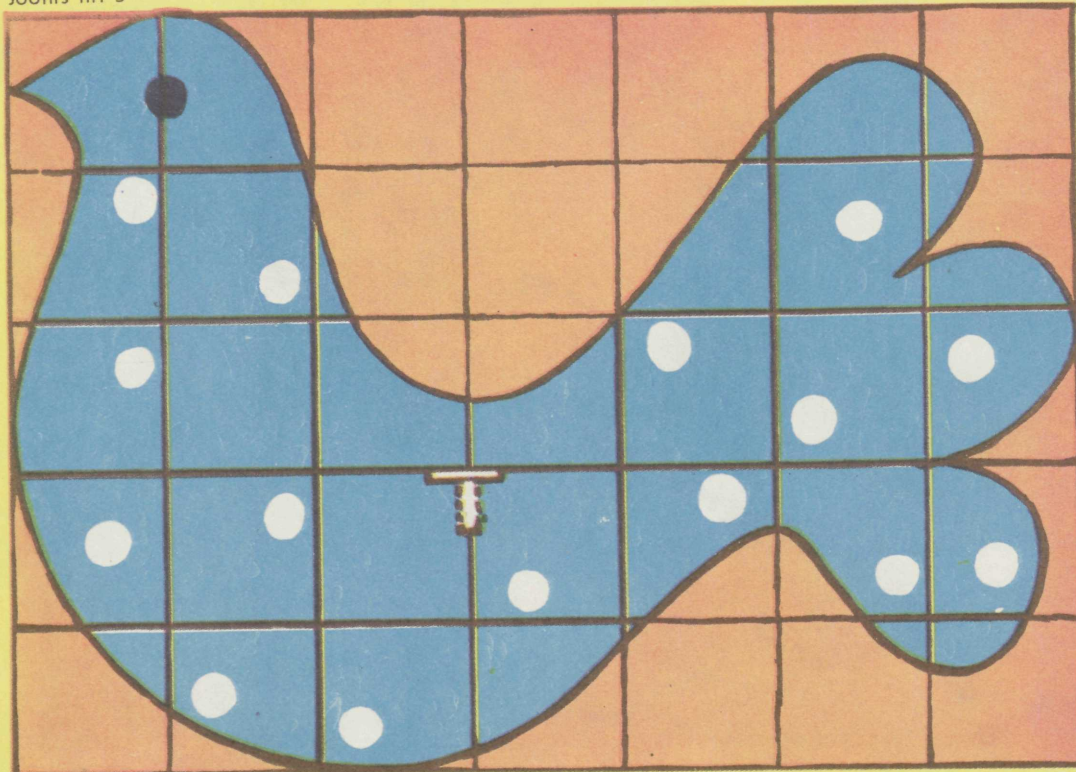
Joonis nr. 1

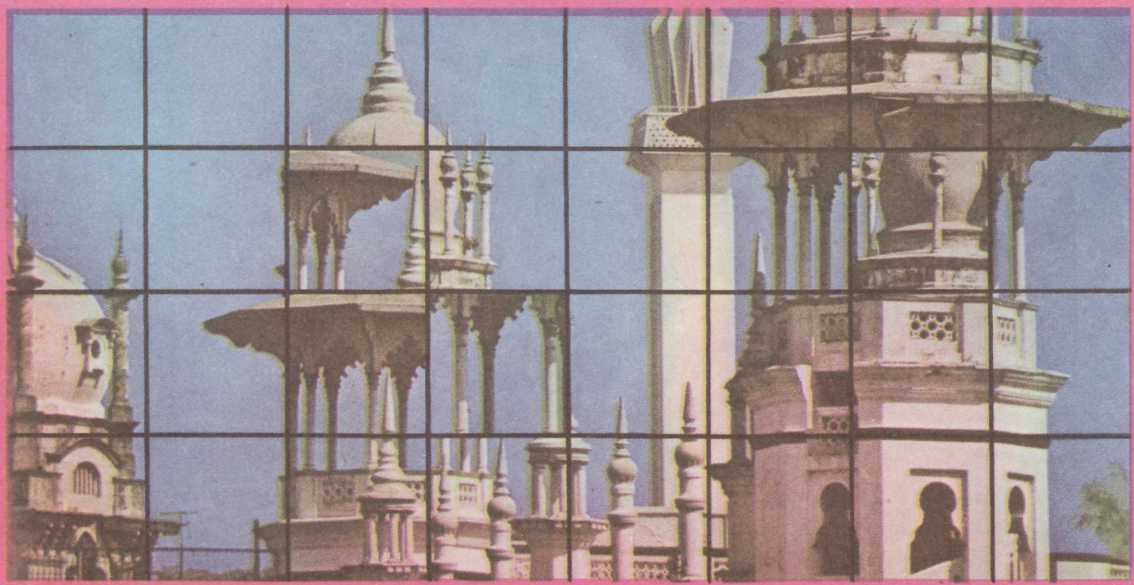
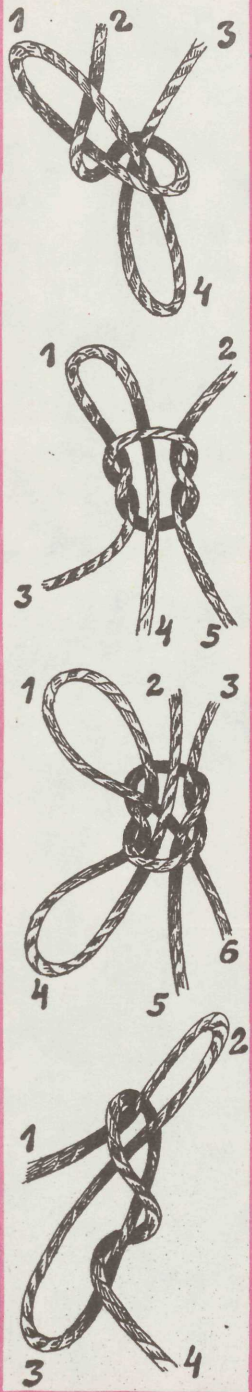
Joonis nr. 2

Joonis nr. 3

Joonis nr. 4

MILLISED RUUDUD PILDIL EI ASU ÕIGETEL KOHTADEL!
 LEIA NÕURIDEL ÕIGED KOHAD, KUST TÕMMATES SÕLMED LAHTI JOOKSEKSID.
 MILLIST PILLI KEEGI MÄNGIB!

Joonistanud KURTI VOOL

ELKNO Keskmittee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lastejakiri «Täheke» nr. 5 1982. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960. Ilmub kord kuus. EKP Keskmittee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 101, Pärnu mnt. 67-a. Toimetus käsikirju ei tagasti.

Kolleegium: E. Haamer, V. Kofkas, E. Mardi, H. Mänd, A. Piirma, J. Pirita, H. Raftiste. Telefonid: peatoimetaja E. Mardi 681-495, vastutav sekretär J. Pirita 681-497, vanemtoimetaja J. Rannap 681-497, kunstiline toimetaja J. Tammsaar 681-400, toimetaja A. Jürgens 681-538, toimetaja V. Variksaar 681-496, sekretär 681-400.

Laduda antud 01. 04. 1982. Trükkida antud 21. 04. 1982. Trükiarv 75 000. Ofsetpaber nr. 1. 60x90/8. Trükipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2.92. Tingvõitõmmiseid 8.0. MB-04483. Telemisline nr. 1202, EKP Keskmittee Kirjastuse trükikoda. Tallinn 200 090, Pärnu mnt. 67-a.

Esikaanel ASTA VENDER! joonistus «Eile oktoobrilapsed, täna pioneerid!»

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Советского пионерского объединения Эстонской ССР «Тягеле» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии. Tallinn, 200090. Пярну маantee, 67-а. Адрес редакции: ЭССР, Таллин, 200 101. Пярну маantee, 67-а. Цена 20 коп. Объем 2 печ. листа. Заказ 1202. Тираж 75 000.

HIND 20 KOR.
ИНДЕКС 78231

HEI, RANITS, KUHU
SA POISI VIID?

KOOLI.

TEIST
KINNAST
EI OLEGI.

JASINU
LEMMIK-
PILLID?

KUKERPILLID

Tõupillid
Siupillid
Pärmupillid
Puhkepillid
Kälpillid
Kilpik

Joonistanud ELLE TIKERPÄE

